

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 651/2016-90

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2017 o sťažnosti spoločnosti MAFRA Slovakia, a. s., Nobelova 34, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou agner & partners, s. r. o., Špitálska 10, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Robert Ondrášik, pre namietané porušenie jej základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, na výsledky tvorivej duševnej činnosti podľa čl. 43 Ústavy Slovenskej republiky a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 Co 51/2010 z 27. septembra 2011 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva spoločnosti MAFRA Slovakia, a. s., Bratislava, vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, na výsledky tvorivej duševnej činnosti podľa čl. 43 Ústavy Slovenskej republiky a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 Co 51/2010 z 27. septembra 2011 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 Co 51/2010 z 27. septembra 2011 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave j e p o v i n n ý spoločnosti MAFRA Slovakia, a. s., Bratislava, uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov) na účet jej právneho zástupcu advokátskej kancelárii agner & partners, s. r. o., Špitálska 10, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti spoločnosti MAFRA Slovakia, a. s., Bratislava, n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2014 doručená sťažnosť spoločnosti MAFRA Slovakia, a. s., Nobelova 34, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na výsledky tvorivej duševnej činnosti podľa čl. 43 ústavy a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva na ochranu duševného vlastníctva podľa čl. 17 Charty základných práv Európskej únie rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 51/2010 z 27. septembra 2011 (ďalej len „namietaný rozsudok“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 294/2012 z 23. januára 2014 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 651/2016-54 zo 4. októbra 2016 prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia jej základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, na výsledky tvorivej duševnej činnosti podľa čl. 43 ústavy a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu namietaným rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Vo zvyšnej časti sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

3. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v konaní pred všeobecnými súdmi domáhala, aby bola odporcovi uložená povinnosť zdržať sa vyhotovovania rozmnožením textov, ktoré zverejnila alebo zverejní v denníku Hospodárske noviny alebo v internetovom denníku zverejňovanom na stránkach <www.hnonline.sk>, uloženia povinnosti zničiť všetky neoprávnene vyhotovené rozmnoženiny textov vrátane rozmnožení poskytnutých odporcom tretím osobám a zaplata náhrady škody. Sťažovateľka v uplatnenom návrhu poukázala na to, že odporca v rámci svojho podnikania doslovne prepisuje a rozmnožuje obsah článkov uverejnený v jej denníku, resp. v internetovom denníku a ten ďalej sprostredkúva tretím osobám za úplatu, a to bez jej súhlasu. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 28 C 103/2008-405 z 15. apríla 2010 návrh sťažovateľky zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol namietaným rozsudkom, ktorým prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdil. Rozsudok odvolacieho súdu napadla sťažovateľka dovolaním, ktoré bolo namietaným uznesením najvyššieho súdu odmietnuté.

4. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy argumentuje, že porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu, ktoré sa podľa jej názoru nevysporiadali presvedčivým spôsobom s nevykonaním ňou navrhovaných dôkazov. Sťažovateľka uvádza, že konajúcemu súdu navrhla vykonať relevantný listinný dôkaz, a to výpis článkov, ktoré odporca v rámci svojej podnikateľskej činnosti (tzv. monitoring médií)

poskytoval svojim klientom v špecifikovanom období. Súčasne žiadala, aby bola povinnosť v uvedenom zmysle odporcovi uložená postupom podľa ustanovení § 129 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), keďže z podstaty vecí vyplýva, že odporca ako jediný mal takýto listinný dôkaz k dispozícii. Úvahy, ktorými okresný súd zdôvodnil nevykonanie označeného, podľa sťažovateľky rozhodujúceho dôkazu, považuje sťažovateľka za nesprávne, navyše prezentované nepresvedčivým spôsobom. V súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia odmietnutia navrhovaného dôkazu poukazuje aj na to, že v prebiehajúcom konaní predložila na podporu svojich tvrdení expertné posudky, ktorých objektívnosť bola odporcom spochybnená a z tohto dôvodu navrhla vykonať kontrolný znalecký posudok k zásadnej otázke sporu. Podľa sťažovateľky išlo o zodpovedanie otázky, či bol v prípade posudzovaných novinových článkov naplnený prvok tvorivosti ako jeden z pojmových znakov autorského diela. Sťažovateľka konštatuje, že odôvodniť nevykonanie tohto navrhovaného dôkazu konajúce súdy „úplne opomenuli“ a rovnako sa nevysporiadali so závermi ňou predložených expertných posudkov.

5. V nadväznosti na argumentáciu o nevykonaní navrhovaného dôkazu – výpisu článkov, ktoré mal odporca rozširovať, prezentuje sťažovateľka námietku porušenia princípu rovnosti zbraní. Uvádza, že konajúci súd vyžiadanie tohto dôkazu od odporcu odmietol vykonať s odôvodnením, že by takýto postup, keď by mal byť odporca zviazaný k predkladaniu dôkazu vo svoj neprospech, odporoval rovnosti postavenia účastníkov konania. Sťažovateľka toto zdôvodnenie považuje za porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie, kde odkazujúc na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky dôvodí, že práve ústavný princíp rovnosti v sebe implikuje povinnosť strany nezaťaženej dôkazným bremenom v prípadoch, keď druhá strana, na ktorej spočíva dôkazné bremeno na rozdiel od protistrany, potrebnými informáciami nedisponuje a nemá možnosť ich získať.

6. Sťažovateľka ďalej namieta, že súdy pri posúdení jedného z článkov, v ktorom nenašli prítomnosť potrebnej miery tvorivosti, na základe ktorej by bolo možné článok kvalifikovať ako autorské dielo, takýto záver zdôvodnili iba odkazom na odôvodnenie uznesenia, ktorým bolo rozhodované vo veci sťažovateľky o nariadení predbežného opatrenia. Sťažovateľka takýto postup považuje za neprípustný, pričom argumentuje

provizórnosťou a dočasnosťou rozhodnutia o predbežnom opatrení, ktoré nezahŕňa posúdenie finálnej otázky o tom, či konkrétny článok vykazuje kvalitatívne vlastnosti diela spadajúceho pod autorskoprávnu ochranu.

7. Sťažovateľka ďalej dôvodí, že rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k porušeniu princípu právnej istoty, keďže sa krajský súd vo svojom rozsudku odchyľil od riešenia analogickej právnej otázky v porovnaní s iným svojím rozhodnutím, a to bez toho, aby takýto postup náležite vysvetlil. V konkrétnosti sťažovateľka poukazuje na rozhodnutie krajského súdu v obdobnej veci, pri riešení ktorej sa súd stotožnil s argumentáciou odvolateľa o vysvetľovacej povinnosti druhej strany sporu v situácii, keď účastník zaťažený dôkazným bremenom na rozdiel od protistrany nedisponuje relevantnými dôkaznými informáciami a objektívne ani nie je v jeho možnostiach ich zabezpečiť. Sťažovateľka tiež dodatočne poukazuje na právny názor vyslovený v uvedenom rozhodnutí, v ktorom konajúci súd konštatoval nesprávnosť axiómy, že každý novinový článok má charakter dennej správy.

8. Sťažovateľka pokračuje vo svojej argumentácii tvrdením o ústavne nesúladnej interpretácii ustanovení aplikovaného zákona č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „autorský zákon“), ktorou mali byť porušené aj jej základné práva na ochranu výsledkov tvorivej duševnej činnosti podľa čl. 43 ústavy, vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a tiež právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Podľa sťažovateľky sa tohto pochybenia konajúce súdy dopustili závermi, pri ktorých nesprávne považovali mieru tvorivosti a náročnosti za relevantné kritérium pri riešení otázky, či je článok autorským dielom a tiež pri nesprávnej interpretácii pojmu denná správa. Sťažovateľka argumentuje, že text autorského zákona, ako aj súvisiace predpisy práva Európskej únie považujú novinové články za autorské diela, konajúce súdy však prijali interpretáciu, ktorá je v priamom rozpore s takýmto chápaním autorského práva. Sťažovateľka dôvodí, že je potrebné chápať novinové články ako autorské diela aj v nadväznosti na právne predpisy Európskej únie, ktoré harmonizujú oblasť práva duševného vlastníctva. Na tomto mieste odkazuje sťažovateľka na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o harmonizácii niektorých aspektov

autorského práva a súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (ďalej len „smernica 2001/29/ES“), ktorá bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transformovaná autorským zákonom. Sťažovateľka poukazuje na interpretáciu smernice 2001/29/ES Súdny dvorom Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) v konaní o predbežnej otázke rozhodnutím zo 16. júla 2009 vo veci C-5/08 Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening, v ktorom bol formulovaný záver, že „*predmetom autorského práva sú novinové články, ich titulky, dokonca i časti novinových článkov*“. Sťažovateľka v tomto bode argumentáciu uzatvára a zdôrazňuje, že je povinnosťou vnútroštátnych súdov interpretovať národné právo v súlade s právom Európskej únie, a teda je potrebné interpretovať ustanovenia autorského zákona v súlade so smernicou 2001/29/ES, ktorá v zmysle označeného rozhodnutia Súdneho dvora poskytuje autorskoprávnu ochranu aj novinovým článkom.

9. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti sťažovateľka ústavnému súdu navrhuje, aby o jej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil, že namietaným rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, boli porušené jej základné práva podľa čl. 20, čl. 43 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu a priznal jej tiež primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

10. Krajský súd vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 22. decembra 2016 odkázal na odôvodnenie namietaného rozsudku, pričom tiež prezentoval súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej v zmysle § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Aj právny zástupca sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 10. februára 2017 prejavil súhlas s prejednaním sťažnosti sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom bez nariadenia ústneho pojednávania.

11. Ústavný súd v zmysle § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde umožnil vyjadriť sa k podanej sťažnosti aj tzv. dotknutej osobe (odporcovi v konaní pred všeobecnými súdmi), ktorá vo svojom stanovisku doručenom ústavnému súdu 5. júna 2017 prezentovala

argumentáciu, v ktorej okrem iného označila namietaný rozsudok za vydaný v súlade s relevantnými právnymi predpismi aplikovanými ústavne súladným spôsobom, rešpektujúc tiež príslušnú judikatúru Súdneho dvora. Tvrdenie sťažovateľky o objektívnej nemožnosti získať prehľad článkov skopírovaných v rámci tzv. monitoringu médií poskytovaného klientom dotknutej osoby (odporcu) označila za nepravdivé, keď podľa jej názoru mohla sťažovateľka pre účely ich získania využiť „viaceré predbežné inštitúty“ poskytované príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľky o rozpore súdom zvolenej interpretácie príslušných ustanovení autorského zákona s úijným právom dotknutá osoba uviedla, že *„Sťažovateľ si nesprávne vykladá závery SD EÚ, keď sa domnieva, že pre konštatáciu autorskoprávnej ochrany postačuje akýkoľvek prvok tvorivosti. Takýto záver z rozhodnutí SD EÚ nevyplýva.“*

12. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej príloh, z vyjadrení odporcu, sťažovateľky, dotknutej osoby, ako aj z obsahu príslušných rozhodnutí zistil a zrekapituloval si relevantné skutočnosti týkajúce sa podstaty nároku sťažovateľky, ktorý si uplatňovala v konaní pred všeobecnými súdmi, a tiež skutočnosti týkajúce sa obsahu odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov.

14. Sťažovateľka si v konaní pred všeobecnými súdmi uplatnila ochranu autorských práv, keď tvrdila, že odporca porušuje jej práva, a to tým, že v rámci odplatného poskytovania monitoringu médií svojim klientom vyhotovuje bez jej súhlasu rozmnoženiny článkov uverejňovaných v denníku vydávanom sťažovateľkou, napriek tomu, že si sťažovateľka podľa svojho vyjadrenia vo vzťahu k nim uplatnila kvalifikovanú výhradu v zmysle § 33 ods. 1 písm. a) autorského zákona.

15. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 28 C 103/2008 z 15. apríla 2010 návrh sťažovateľky zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na ustanovenia

autorského zákona, predovšetkým na ustanovenia § 2, § 7, § 17 a § 18, ktoré definujú predmet autorskoprávnej ochrany, autorské dielo a jeho druhy a obsah autorského práva (výhradné osobnostné a majetkové práva). Prvú otázku svojho prieskumu okresný súd formuloval tak, že je „*potrebné skúmať, či články zverejnené v denníku Hospodárske noviny vydávanom navrhovateľom, ktoré nepochybne sú výsledkom ľudskej činnosti, sú dielom podľa autorského zákona a teda či sa na užívanie týchto článkov vzťahujú ustanovenie autorského zákona*“. Vo vzťahu k uvedenej otázke okresný súd konštatoval, že „*Ochrana práv podľa autorského zákona je možné priznať len výsledku, dosiahnutie ktorého závisí od osobných vlastností tvorcu, bez ktorých by tento výtvor nebol vôbec dosiahnutý, keďže účelom zákona je chrániť výtvory individuálnych fyzických osôb, teda prejavy závislé od jednotlivých individualít*“. V nadväznosti na to upriamil okresný súd svoju pozornosť na denné správy vyňaté v zmysle § 7 ods. 3 písm. b) autorského zákona z rámca autorskoprávnej ochrany, pričom konštatoval, že „*Pokiaľ ide o denné správy na tieto sa ochrana podľa autorského zákona nevzťahuje (§ 7 ods. 3 písm. b/ AZ), pričom podľa zákona nie je podstatná ich forma a ani skutočnosť, či pri vyhotovovaní týchto denných správ bola vynaložená miera tvorivosti dosahujúca úroveň potrebnú na vznik autorského diela*“.

16. Okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku následne posudzoval otázku splnenia zákonných parametrov určujúcich dielo spadajúce pod ochranu autorského zákona, a to jednotlivo ku každému konkrétnemu článku, na ktorý sa sťažovateľka vo svojom návrhu odvolávala. Na tomto mieste okresný súd uviedol: «*Pokiaľ ide o článok „Americký radar? Ja ho neodmietam“*, tento nie je dielom chráneným autorským zákonom, čo konštatoval vo svojom uznesení č. k. 6Co/314/2008-211 zo dňa 26.02.2009 odvolací súdu. Článok „*Fico hľadá spásu v druhom pilieri*“ z Hospodárskych novín zo dňa 16.10.2008 je informáciou o schválení štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, pričom obsahuje vyjadrenia tretích osôb k rozpočtu a informácie z verejne prístupného zdroja (samotného štátneho rozpočtu) ako aj vlastné hodnotenia všeobecne príjmov štátneho rozpočtu, pocitov ministrov, porovnanie vybranej položky medzi štátnymi rozpočtami resp. jeho návrhmi a konštatovanie o presune sumy peňazí v rámci dôchodkového systému. Článok obsahuje text vytvorený [REDAKOVANÉ] a to jej hodnotiace frázy bežného hovoru („*ministri sú spokojní*“;

„vláda počíta s príjmami, ktoré nemusia byť isté“) a v podstate jediné konštatovania ako výsledok kvalifikovanej tvorivej duševnej činnosti a to porovnanie návrhu štátneho rozpočtu so schváleným štátnym rozpočtom a nadpis. Súd nehodnotí pravdivosť konštatovania pri porovnaní štátneho rozpočtu, tento je výsledkom duševnej činnosti spočívajúcej v porovnaní dvoch faktov (návrhu štátneho rozpočtu a schváleného štátneho rozpočtu), pričom je a contrario označený [REDACTED] za vlastný, keď táto je pod článkom podpísaná a nie je uvedené, že ide o vyjadrenie tretej osoby. Nadpis síce nemá žiaden základ v samotnom texte článku a teda vo vzťahu k tomuto je zavádzajúci, o to viac je však tvorivým prejavom. Článok teda obsahuje minimum tvorivej činnosti, je pospájaním tvrdení iných subjektov a faktov zo štátneho rozpočtu, preto ho súd považuje za dennú správu, na ktorú sa ochrana podľa autorského zákona nevzťahuje (§ 7 ods. 3 písm. b/ AZ), keď uvedené dva prvky tvorivosti autorky vzhľadom na rozsah v spojení so samotnou náročnosťou vytvorenia nie sú závislé od osobných vlastností tvorcu a prejavená tvorivosť autorky nie je taká, že by bez nej tento článok nebol vôbec dosiahnutý. Článok „Fico hľadá spásu v druhom pilieri“ teda nie je autorským dielom v zmysle § 7 AZ. Pokiaľ ide o články „Oznam vo vlastnej veci“ zo dňa 15.11.2006, „Miliónové škody pre vydavateľov“ zo dňa 06.11.2006, „Výzvy pre odberateľov“ zo dňa 09.11.2006 a „Prielom“ zo dňa 08.11.2006, tieto boli zverejnené pred 01.01.2008, pričom navrhovateľ skutkovo vymedzil svoj nárok obdobím od 01.01.2008, bolo preto nad rámec dokazovania posudzovanie týchto článkov, či sú autorskými dielami. Článok „Dodavateľé slovenské vlády čelí obvinění“ zo dňa 08.11.2006 bol zverejnený v periodiku, ktorého vydávanie navrhovateľom nebolo tvrdené a teda ani preukázané, preto bolo nad rámec dokazovania posudzovanie tohto článku, či je autorským dielom. Článok „Môžeme byť lídrom regiónu“ z Hospodárskych novín obsahuje pospájané vyjadrenia a názory tretích osôb vyjadrujúcich sa na konferencii „Doprava a logistika“ s minimom textu vytvoreného [REDACTED] ako podpísaným autorom. Článok je súhrn nosných myšlienok jednotlivých prednášateľov, keď tvorivý prístup [REDACTED] sa prejavil vo vyabstrahovaní nosných myšlienok jednotlivých rečníkov konferencie Doprava a logistika a v ich vzájomnom pospájaní. Uvedené vyabstrahovanie nosných myšlienok rečníkov konferencie nie je takou tvorivou činnosťou samou osebe odôvodňujúcou ochranu podľa autorského zákona, aj keď je prejavom myslenia. Samotné pospájanie myšlienok v tomto článku nie je tak tvorivé, aby prekračovalo tvorivú úroveň

oddeľujúcu autorské dielo od iných výsledkov duševnej činnosti a obsahujúc bežné frázy nenesie individuálny ráz odlišiteľný od iných osôb. Celý článok je tak bežnou informáciou - správou o jednej z udalostí dňa týkajúcej sa dopravy a logistiky a teda je možné ho považovať za dennú správu, na ktorú sa ochrana podľa autorského zákona nevzťahuje (§ 7 ods. 3 písm. b/ AZ).»

17. Okresný súd sa ďalej vyjadril k splneniu dôkaznej povinnosti a uneseniu dôkazného bremena sťažovateľkou vo vzťahu k jej tvrdeniu o neoprávnenom zásahu do jej výhradných majetkových práv, ku ktorému malo podľa sťažovateľky dôjsť použitím článkov majúcich charakter diela (zverejňovaných v novinách vydávaných sťažovateľkou) odporcom bez jej súhlasu. Okresný súd v tomto smere dôvodil: *„Navrhovateľka nepredložila ďalšie články zverejnené v denníku vydávanom navrhovateľom, ktoré boli poskytnuté odporcom tretím osobám. Súd tak nemá za preukázané porušenie autorských práv navrhovateľa odporcom tak ako bolo uvedené v návrhu vo veci samej. Dôkazná povinnosť je podľa § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku na účastníkovi konania tvrdiacom určitú skutočnosť a to čo do tvrdenia navrhovateľa o existencii autorských diel ako aj ich používaní odporcom. V tejto veci nešlo ani o zhodné tvrdenie účastníkov konania, v ktorom prípade by si súd mohol osvojiť skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov konania, keď odporca výslovne netvrdil používanie článkov, ktoré by boli autorskými dielami. Navrhovateľ bol preto povinný navrhnuť vykonať dôkazy alebo označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak neoznačil ani nenavrhol vykonať dôkazy preukazujúce žalobné tvrdenia. Súd, nevzhliadnuc rozpornosť v preukázaných skutočnostiach, nepovažoval za potrebné vykonať iné dôkazy, ako boli v konaní navrhnuté navrhovateľom a odporcom. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia o existencii diel zverejňovaných v novinách vydávaných navrhovateľom a teda ani odporcovo používanie diel chránených autorským zákonom a teda ani vznik povinností odporcu, ako sa ich určenia domáhal navrhovateľ.“* Okresný súd k otázke dôkaznej iniciatívy sťažovateľky dodal, že *„Pokiaľ ide o navrhovateľom navrhované dokazovanie založením výpisov článkov poskytnutých odporcom tretím osobám, navrhovateľ mohol súdu predložiť texty článkov zverejnených v Hospodárskych novinách, pričom zoznam článkov mal k dispozícii a predkladal ho aj*

súdu. Nejde teda o dôkazy, ktoré by nemohol bez svojej viny predložiť (§ 79 ods. 2 O.s.p.), nie je súladné s rovným postavením účastníkov konania žiadať odporcu, aby produkoval dôkazy pokiaľ ide o tvrdenia navrhovateľa.“.

18. Okresný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej vysporiadal s otázkou tzv. spravodajskej licencie v okolnostiach prípadu sťažovateľky, kde najprv citoval relevantné ustanovenia autorského zákona, a síce ustanovenie § 33 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, podľa ktorého nie je pre použitie diela potrebný súhlas autora, ak ide o vyhotovenie rozmnoženiny diela zverejneného v novinách alebo v inom informačnom prostriedku o aktuálnych udalostiach alebo témach hospodárskeho, politického alebo iného spoločenského charakteru a na verejný prenos s takýmto obsahom, čo neplatí, ak si autor v jednotlivých prípadoch vyhradil právo udeľovať súhlas na takéto použitie diela. Okresný súd tiež odkázal na § 50 ods. 1 uvedeného zákona, podľa ktorého majetkové práva autora k zamestnaneckému dielu, teda aj právo udeliť súhlas na každé použitie diela, vykonáva vo svojom mene a na svoj účet zamestnávateľ, ak nie je dohodnuté inak.

19. Okresný súd v okolnostiach veci sťažovateľky dôvodil k realizácii autorskej výhrady takto: *«Nepredložením článkov zverejnených v Hospodárskych novinách, ktorých vyhotovovaním zoznamu a zasielania týchto zoznamov a častí článkov tretím osobám bez súhlasu navrhovateľa malo dôjsť k porušeniu práv navrhovateľa a nepredložením všetkých zmlúv preukazujúcich právny vzťah medzi navrhovateľom a osobami vyhotovujúcimi články zverejňované v Hospodárskych novinách nemohlo byť vykonané dokazovanie preukazujúce, či autori prípadných autorských diel boli v zamestnaneckom pomere alebo inom právnom vzťahu k navrhovateľovi, keď z vykonaného dokazovanie je zrejmé, že niektoré osoby vyhotovujúce články boli v zamestnaneckom pomere (██████████) a niektoré neboli (██████████). Nebolo tak preukázané uplatnenie si výhrady podľa § 33 ods. 1 písm. a/ za bodkočiarkou AZ oprávnenou osobou, ak by bola uplatnená pri autorských dielach, keď z vykonaného dokazovania bolo preukázané uvádzanie výhrad v znení pri jednotlivých článkoch „©hn“ resp. a v elektronickej forme „©ECOPRESS a.s. Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Spravodajská licencia vyhradená.“, teda výhrady nevykonávali samotní autori, napriek tomu, že nie všetci boli v pracovnom pomere k navrhovateľovi. Navrhovateľ tak neuniesol ani dôkazné bremeno čo do tvrdenia*

o vykonaní výhrady pri všetkých článkoch, ktoré označuje za diela a ani tvrdenie čo do vykonania výhrady oprávnenou osobou. Uvedenie výhrady v tiráži, neskúmajúc konkrétny text aký bol preukázaný v konaní, je bez právneho účinku, keďže podľa zákona má byť výhrada uvedená v jednotlivých prípadoch, teda pri jednotlivých autorských dielach. Uvedené je odôvodnené aj tým, že pokiaľ má mať výhrada účinky vo vzťahu k osobe nakladajúcej s konkrétnym dielom, musí byť zo samotného tohto diela zrejmé vykonanie výhrady, nedostatočné by potom bolo uvedenie výhrady v inej časti novín napr. v tiráži, s ktorou sa do autorského práva zasahujúca osoba nemusí oboznámiť pričom ani nie je právnou povinnosťou čítať tiráž. Z rozdielného označenia subjektov uplatňujúcich si výhradu pri tom istom texte v rôznej forme článku (tlačenej a elektronickej) a to raz „HN“ a raz „ECOPRESS a.s.“ je tiež zrejmé, že výhrady podľa § 33 ods. 1 písm. a/ za bodkočiarkou AZ neboli vykonané riadne.

Pre uplatnenie si výhrady pri článku „Americký radar? Ja ho neodmietam“, ktorý by bol v prípade naplnenia znakov diela zamestnaneckým dielom (§ 5 ods. 22 AZ), keďže [REDAKOVANÉ] boli zamestnancami navrhovateľa (nebolo sporné, že aj v čase napísania predmetného článku) a napísaním článku si plnili svoje pracovné povinnosti redaktorov, je potom rozhodujúci obsah dohody medzi týmito zamestnancami a navrhovateľom pre určenie, kto je oprávnený si uplatniť výhradu, keď v prípade absencie osobitného dohovoru medzi týmito by výhradu mohol vykonať výlučne navrhovateľ ako zamestnávateľ (§ 50 ods. 1 veta prvá AZ). Pracovné zmluvy obsahujú v čl. VIII ods. 1 text v podstate zhodný s textom časti § 50 ods. 1 AZ, teda bez ďalšieho by výhradu podľa § 33 ods. 1 písm. a/ za bodkočiarkou AZ, ktorá priamo zväčšuje rozsah majetkových práv autora a teda právo si ju uplatniť je majetkovým právom, bol oprávnený vykonať navrhovateľ ako zamestnávateľ. Výhrada by tak priamo mala označovať ako oprávnenú osobu navrhovateľa („vo vlastnom mene“). Zamestnávateľ za takéhoto stavu má bez ďalšieho právo uplatniť si výhradu podľa § 33 ods. 1 písm. a/ za bodkočiarkou AZ pri jednotlivých dielach. V pracovných zmluvách však v čl. VIII ods. 3 bolo v súlade s § 50 ods. 1 veta prvá in fine AZ dohodnuté, že „zamestnanec...splnomocňuje zamestnávateľa, aby...za neho uplatnil výhradu“. Splnomocnenie ako druh zastúpenia je právny vzťah, z ktorého vznikajú práva priamo Splnomocniteľovi (§ 22 ods. 1 a § 31 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka), pričom splnomocnenec koná za iného v jeho mene práve na základe dohody

o plnomocenstve (§ 23 Občianskeho zákonníka). Pri konaní na základe dohody o plnomocenstve teda koná akoby sám splnomocniteľ a priamo jemu vznikajú práva, splnomocnenec len prejavuje vôľu splnomocniteľa. Dohoda v čl. VIII ods. 3 pracovnej zmluve má teda za následok, že výhradu si je oprávnený uplatniť tak samotný autor, navrhovateľ tak vykoná vždy v mene autora. Výhrada by tak priamo mala označovať ako oprávnenú osobu autora článku a nie navrhovateľa. Podľa preukázaného skutkového stavu neboli pri žiadnom z článkov, odhladnuc od toho, či sú dielami, uvedené výhrady autorov, ale výhrady boli vykonané subjektmi „hn“ resp. v elektronickej forme navrhovateľom. Nebolo tak preukázané, že boli riadne vykonané výhrady podľa § 33 ods. 1 písm. a/ za bodkočiarkou AZ ako condicione sine qua non na vyžadovanie súhlasu autora s vyhotovením rozmnoženiny a verejný prenos a fakticky na naplnenie skutkovej podstaty podľa § 56 ods. 1 AZ. Uvedené je samostatným dôvodom na neunesenie dôkazného bremena navrhovateľa o vykonaní riadnej výhrady majúcej účinky podľa § 33 ods. 1 písm. a/ za bodkočiarkou AZ a je ďalším samostatným dôvodom na zamietnutie návrhu. Navyše v prípade, že si autor ako zamestnanec dohodne so zamestnávateľom (§ 50 ods. 1 veta prvá in fine AZ) vykonávanie práv priamo autorom, napr. udeľovanie súhlasu na vyhotovenie rozmnoženiny a na verejný prenos, vznikne v prípade porušenia práve týchto práv autora právo z protiprávneho konania tretej osoby priamo autorovi, ktorý by v takom prípade aj bol vecne aktívne legitimovaný voči prípadnému rušiteľovi týchto jeho práv.

V súvislosti so subjektom vykonávajúcim výhradu tiež súd poukazuje na skutočnosť, že pokiaľ by výhrada podľa § 33 ods. 1 písm. a/ za bodkočiarkou AZ bola vykonaná subjektom označeným ako „HN“ , nebola by vykonaná účinne, pokiaľ označuje názov periodika, keďže výhradu si môže uplatniť subjekt práv, ktorý musí byť aj vo výhrade uvedený a tým je podľa dohody autor diela alebo navrhovateľ ako zamestnávateľ autora diela. Uvedené je ďalším dôvodom preukazujúcim, že nebola riadne vykonaná výhrada podľa § 33 ods. 1 písm. a/ za bodkočiarkou AZ a teda že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno o tvrdení, že bola riadne vykonaná výhrada a aj ďalším samostatným dôvodom na zamietnutie návrhu.

Pokiaľ ide o tvrdenie navrhovateľa, že bol splnomocnený zástupca prostredníctvom ktorého si autori článku vyhradili právo udeľovať súhlas s použitím diela, súd toto tvrdenie vo vzťahu k osobám, ktoré neboli v čase vytvorenia diel zverejnených v Hospodárskych

novinách v zamestnaneckom pomere k navrhovateľovi, ako ani k iným zamestnancom ako [REDACTED] a za preukázané, keď navrhovateľ k tomuto tvrdeniu neprodukoval žiadne dôkazy.»

20. Krajský súd odvolaniu sťažovateľky nevyhovel a prvostupňové rozhodnutie okresného súdu namietaným rozsudkom ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd odkázal na § 219 ods. 2 OSP, kde konštatoval správnosť dôvodov prvostupňového rozsudku, na základe čoho využil možnosť vypracovať tzv. skrátené odôvodnenie odvolacieho rozsudku, v ktorom uviedol:

„Vo vzťahu k odvolacím námietkam navrhovateľa, v ktorých namietal okolnosť, že prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal všetky navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností je treba ako prvoradé uviesť, že dokazovanie je možno vymedziť ako osobitnú činnosť súdu zameranú na získavanie poznatkov o veci, ktorá je predmetom súdneho konania. Povinnosť navrhnuť alebo označiť dôkazné prostriedky je v občianskom súdnom konaní povinnosťou účastníkov konania, ktorá im je všeobecne uložená v ust. § 120 ods. 1 O.s.p.. Ide o povinnosť toho z účastníkov, ktorý tvrdí skutočnosť, ktorá má byť v konaní preukázaná. Povinnosť účastníkov tvrdiť určité potrebné skutočnosti v sporovom konaní ovládanom prejednávacou zásadou sa nazýva povinnosť tvrdenia a vzťahuje sa vždy na konkrétnu skutočnosť účastníkom konania uvádzanou. V prípade, že ju účastník konania splnil, platí, že uniesol bremeno tvrdenia. Existencia tvrdenej skutočnosti podmieňuje existenciu dôkaznej povinnosti, teda povinnosti účastníka konania označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dôkazným bremenom sa rozumie zodpovednosť účastníka konania za to, že v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v prípadoch, kedy určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola pre nečinnosť účastníka (v dôsledku nesplnenia povinnosti uloženej účastníkovi v § 120 ods. 1 veta prvá O.s.p.) preukázaná (resp. objektívne nemohla byť preukázaná), a kedy výsledky zhodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží potom na tom účastníkovi konania, ktorý z ich existencie vyvodzuje

pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí.

Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, prvostupňový súd pri rozhodovaní o uplatnených nárokoch navrhovateľa postupoval plne v súlade s označenými procesnými ustanoveniami - jeho úvaha o tom, že pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia o existencii diel zverejňovaných v novinách vydávaných navrhovateľom, ani odporcovo používanie diel chránených autorským zákonom a ani vznik povinnosti odporcu tak, ako sa ich navrhovateľ v konaní domáhal, tieto neboli vykonaným dokazovaním preukázané. Odvolací súd je zhodne s prvostupňovým súdom názoru, že v danej veci bolo podstatnou skutkovou okolnosťou tvrdenie navrhovateľa o tom, že články zverejnené v denníku vydávanom navrhovateľom (ktoré sú nepochybne výsledkom tvorivej činnosti) ktoré boli poskytnuté odporcom tretím osobám sú dielom podľa autorského zákona, na ktorých používanie sa vzťahuje ochrana podľa autorského zákona (od posúdenia tejto základnej otázky sa odvíjalo rozhodnutie súdu o nárokoch uplatnených v tomto konaní). Je treba zhodne so súdom prvého stupňa konštatovať, že navrhovateľ okrem článkov uvedených v návrhu na začatie konania a jeho doplnení (ktoré čo do ich charakteru denných správ nechránených autorským zákonom podľa ust. § 7 ods.3 písm. b/ AZ, vo vzťahu ku ktorým neboli riadne vykonané výhrady podľa § 33 ods. 1 písm. a/ za bodkočiarkou AZ jednotlivo posudzoval konajúci prvostupňový súd na str. 10-14 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia) iné diela, na ktoré sa vzťahuje ochrana podľa AZ neuviedol a neoznačil i napriek tomu, že čiastočný zoznam článkov predkladaných odporcom tretím osobám za obdobie od 1.1.2008 mal sám k dispozícii a aj ho predložil súdu; jeho návrh na doplnenie dokazovania založením výpisov článkov poskytnutých odporcom tretím osobám za určité časové obdobie nie je potom možné považovať za dôkaz, ktorý by nemohol bez svojej viny v konaní označiť a predložiť (§ 79 ods. 2 O.s.p.). Vo vzťahu k námietke nevykonania všetkých dôkazov relevantných pre správne právne posúdenie veci odvolací súd poznamenáva, že k procesným právam, účastníka nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ním navrhnutý dôkaz. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.) - rozhodnutie súdu o nevykonaní dokazovania navrhnutého účastníkmi však musí byť v odôvodnení odôvodnené tak, aby nejavilo známky svojvôle súdu. V prejednávanom prípade súd prvého, stupňa vo

svojom rozhodnutí svoje rozhodnutie o nevykonaní dokazovania navrhnutého navrhovateľom (predložením výpisov článkov poskytnutých odporcom tretím osobám za určité časové obdobie) riadne odôvodnil a jeho postup bol v tomto smere v súlade s procesnými ustanoveniami (§ 79 ods.1,2, § ,120 a nasl. O.s.p.). Vo vzťahu k námietkam odvolateľa o nesprávnych skutkových záverov prvostupňového súdu odvolací súd uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého má súd uviesť, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvého stupňa v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané navrhovateľom v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou prvostupňového súdu. K námietke odvolateľa, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanom prípade, v ktorom konajúci prvostupňový súd zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery a aplikoval správny právny predpis, namietaná vada konania nebola odvolacím súdom zistená.“

II.

21. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

22. Sťažovateľka v sťažnosti uplatnila námietku porušenia svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, na výsledky tvorivej duševnej činnosti podľa čl. 43 ústavy a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

23. Ústavný súd je toho názoru, že esenciálnou vo veci sťažovateľky je otázka, či ňou označené novinové články v podanom návrhu predstavujú autorské dielo v zmysle § 7 autorského zákona. Okresný súd a krajský súd sú zhodne toho názoru, že to tak nie je, pričom dôvodí tým, že články obsahujú „*minimum tvorivej činnosti*“, pretože „*nie sú závislé od osobných vlastností tvorcu*“ a prejavená tvorivosť autora „*nie je taká, že by bez nej tento článok nebol vôbec dosiahnutý*“. Stanovisko konajúcich súdov prezentuje tradičnú doktrínu uplatňovanú v súdnej praxi (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 10 Co 13/2006, sp. zn. 6 Co 2/2010 a sp. zn. 6 Co 3/2010), podľa ktorej je pojmovým znakom autorského diela taká duševná a tvorivá činnosť autora, ktorá je jedinečná a neopakovateľná, pretože je výrazom osobnosti autora samého a jeho schopností. Predmetná doktrína nachádza svoje výslovné ukotvenie aj v novom autorskoprávnom kódexe, zákone č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon č. 185/2015“). Sťažovateľka považuje súdom uplatnenú interpretáciu dotknutých ustanovení autorského zákona za nesúladnú s ústavou a tiež s relevantnou únijsko-právnou reguláciou.

24. Pokiaľ ide o limity zásahu ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecných súdov, ústavný súd považuje za vhodné pripomenúť vlastnú dlhodobú sa vyvíjajúcu

a stabilnú rozhodovaciu prax. Podľa nej ústavný súd netvorí súčasť systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je ústavou zmocnený zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Činnosť ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 75/05).

25. Vzhľadom na uvedené nebolo úlohou ústavného súdu pri poskytnutí ústavno-právnej ochrany základnému právu sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj jej právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vysloviť rezolútny názor na problematiku interpretácie dotknutých ustanovení autorského zákona, ale zaujať stanovisko k udržateľnosti výkladu, ktorý konajúce súdy pri aplikácii relevantnej právnej úpravy zvolili, inými slovami povedané, či sa súdy pri podávaní výkladu predmetných ustanovení autorského zákona nedopustili takej svojvôle, ktorá by znamenala extrémne vybočenie z účelu a zmyslu relevantnej právnej úpravy. V tomto kontexte nemožno opomenúť ani ústavno-právne súvislosti integrácie Slovenskej republiky do Európskej únie.

26. Podľa čl. 7 ods. 2 ústavy Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe zákona alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2. Z citovanej ústavnej normy vyplýva, že vznik členstva Slovenskej republiky v Európskej únii okrem iného tkvie aj v dobrovoľnom vzdaní sa časti suverenity štátu v prospech Európskej únie. Ide pritom aj o časť suverenity pri všeobecne záväznom regulovaní spoločenských vzťahov. To jednoznačne vyplýva z druhej vety čl. 7 ods. 2 ústavy. Preto Národná rada Slovenskej republiky síce zostáva stále jediným vnútroštátnym zákonodarným orgánom (čl. 72 ústavy), nie však jediným orgánom oprávneným normovať obsah spoločenských vzťahov na úrovni zákonnej sily. Za určitých okolností teda slovenské

orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu únijového tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania sa subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Formulovaná požiadavka má svoj základ v samotnej ústave, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci, ale aj viazanosť ústavou i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 ústavy (pozri III. ÚS 666/2016).

27. Ústavný súd tak upozorňuje, že povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu, ktorá je inkorporovaná aj v základnom práve sťažovateľky na súdnu ochranu, nie je len ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov. Pre aplikačnú prax vnútroštátnych orgánov verejnej moci nadaných právomocou rozhodovať v individuálnych prípadoch to znamená, že stabilita právnych vzťahov a právna istota dôvodne vyžadujú hoci aj zotrvať na právnych konceptoch vyvinutých pred vstupom do Európskej únie, ale ak ide o sféru regulácie únijovým normotvorcom, je potrebné túto konfrontovať s regulačnými predstavami vnútroštátneho zákonodarcu, a v prípade zistenia odchýlky vyvinúť maximálnu snahu o uprednostnenie cieľa stelesneného v právne záväzných aktoch Európskej únie (pozri III. ÚS 666/2016).

28. Od vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie, treba teda aj ustanovenia § 7 ods. 1 autorského zákona, resp. ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 185/2015 vnímať v kontexte únijného práva. Autorské právo Európskej únie, ktoré je relevantné pre otázku pojmových znakov v konkrétnom prípade sťažovateľky, vychádza v súčasnosti z týchto štyroch smerníc: Smernica Rady 91/250/EHS zo 14. mája 1991 o právnej ochrane počítačových programov (ďalej len „smernica 91/250/EHS“); Smernica Európskeho parlamentu a Rady 9/96/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (ďalej len „smernica 9/96/ES“); Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/116/ES z 12. decembra 2006 o lehote ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv (ďalej len „smernica 2006/116/ES“) a Smernice 2001/29/ES. Ustanovenia § 7 ods. 1 autorského zákona sú teda aj transpozíciou článku 1 smernice 91/250/EHS („Počítačový program je chránený, ak je pôvodný v tom zmysle, že je autorovým vlastným duševným

výtvorom“), článku 3 ods. 1 smernice 9/96/ES („V súlade s touto smernicou sú databázy, ktoré predstavujú spôsobom výberu alebo usporiadaním ich obsahov vlastný duševný výtvor, chránené ako také podľa autorského práva“), článku 6 smernice 2006/116/ES („Fotografie, ktoré sú pôvodné v tom zmysle, že sú výsledkom autorovej vlastnej tvorivej duševnej činnosti, sú chránené podľa čl. 1“) a napokon článku 2 písm. a) Smernice 2001/29/ES („Členské štáty ustanovia výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať priame alebo nepriame, dočasné alebo trvalé rozmnožovanie akýmkoľvek spôsobom a akoukoľvek formou, v celku alebo v časti: a/ pre autorov k ich dielam“). Od vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie sa musí minimálne v rozsahu týchto smerníc pojem diela vrátane stupňa vyžadovanej tvorivosti chápať autonómne.

29. V prípade sťažovateľky je v hre novinový článok ako možný objekt autorskoprávnej ochrany. Posúdenie rozsahu nevyhnutnej originality u novinových článkov sa stalo predmetom autoritatívnej interpretácie únijskeho práva v rozhodnutí Súdneho dvora zo 16. júla 2009 vo veci C-5/08 Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening. V predmetnom rozhodnutí Súdny dvor pri interpretácii článku 2 písm. a) Smernice 2001/29/ES („Členské štáty ustanovia výlučné právo povoliť alebo zakázať reprodukciu priamo alebo nepriamo, dočasne alebo trvalo akýmkoľvek spôsobom a v akejkoľvek forme, úplne alebo čiastočne: pre autorov, ich prác;“), ktorý ustanovuje základný obsah exkluzívneho práva autora k jeho dielu, zdôraznil, že je potrebné obsah uvedeného článku smernice interpretovať vo svetle cieľov a zmyslu samotnej smernice a tiež vo svetle medzinárodných dohôd o duševnom vlastníctve. Na základe uvedeného priznal Súdny dvor „samostatným častiam práce“ (v danom konkrétnom prípade výstrižkom z novinových článkov) autorskoprávnu ochranu v intenciách označeného článku smernice za predpokladu, že obsahujú elementy, ktoré predstavujú „autorov vlastný duševný výtvor“. Súdny dvor prezentoval v kontexte konkrétnych okolností posudzovanej veci nasledujúci výklad literárneho diela ako predmetu autorskoprávnej ochrany: *„Pokiaľ ide o články z tlače, duševná tvorba ich autorov, uvedená v bode 37 tohto rozsudku, vyplýva obvykle zo spôsobu, akým je téma predstavená, ako aj z jazykového vyjadrenia. Okrem toho vo veci samej platí, že samotné novinové články sú literárnym dielom, na ktoré sa vzťahuje smernica 2001/29. Pokiaľ ide o prvky diel, na ktoré sa vzťahuje ochrana, treba uviesť, že sa skladajú zo slov,*

ktoré ak sú posudzované samostatne, nepredstavujú samé osebe duševnú tvorbu autora, ktorý ich používa. Až výber, umiestnenie a kombinácia týchto slov umožňujú autorovi vyjadriť svoju tvorivosť a dospieť tak k výsledku, ktorý je duševnou tvorbou. Samotné slová nie sú teda prvkami, na ktoré sa vzťahuje ochrana. S ohľadom na požiadavku extenzívneho výkladu pôsobnosti ochrany stanovenej v článku 2 smernice 2001/29 však nemožno vylúčiť, že určité samostatné vety, alebo tiež určité časti viet príslušného textu, sú spôsobilé sprístupniť čitateľovi originalitu publikácie, akou je novinový článok tým, že mu poskytnú prvok, ktorý je sám o sebe vyjadrením duševnej tvorby autora tohto článku. Takéto vety alebo časti viet teda môžu byť predmetom ochrany stanovenej v článku 2 písm. a) uvedenej smernice.“

30. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Citované ustanovenie primárneho práva Európskej únie vysiela zrozumiteľné posolstvo vnútroštátnym orgánom členských štátov zaväzujúc ich k takému výkonu ich vrchnostenských kompetencií, ktorý zabezpečí dosiahnutie výsledku očakávaného smernicou. Inými slovami povedané, ide tu o povinnosť naplniť vôľu únijového tvorcu smernice vnútroštátnymi prostriedkami.

31. V konkrétnom prípade sťažovateľky bolo teda povinnosťou všeobecných súdov vykladať celé ustanovenie § 7 ods. 1 autorského zákona, ktoré definuje dielo v zmysle slovenského autorského práva v súlade s jeho uchopením v práve Európskej únie, teda eurokonformne. V rozpore s označenou povinnosťou sa však rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu dostali do priamej konfrontácie s judikatúrou Súdneho dvora, ktorého uvedené rozhodnutie (pozri bod 29 odôvodnenia nálezu ústavného súdu), ale aj ďalšie prijaté rozhodnutia (pozri rozsudky Súdneho dvora: BSA C 393/09 z 22. 12. 2010; Football Association Premier League C 403/08 zo 4. 10. 2011; Painer C 145/10 z 1. 12. 2011; Football Dataco C 604/10 z 1. 3. 2012, SAS Institute C 406/10 z 2. 5. 2012) indikujú, že spomínaná slovenská doktrína jedinečnosti diela uplatňovaná pri výklade ustanovení § 7 ods. 1 autorského zákona je oveľa prísnejšia ako originalita vyžadovaná Súdny dvorom, ktorý, ako už bolo uvedené, priznal autorskoprávnu ochranu dokonca častiam novinových

článkom, a to za predpokladu, že obsahujú elementy predstavujúce „autorov vlastný duševný výtvor“.

32. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo účastníka konania na ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy majúcej základ v právnom poriadku Slovenskej republiky vrátane medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a ktoré sú súčasťou jej právneho poriadku. Podľa záverov tejto judikatúry má účastník konania právo na to, aby sa každý spor alebo iná právna vec pred vnútroštátnym súdom rozhodovala na základe správneho a adekvátneho právneho základu. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je súčasťou takéhoto právneho základu aj výklad práva spoločenstva podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, resp. podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Súdnym dvorom v konaní o prejudiciálnej otázke (pozri IV. ÚS 206/08). Pokiaľ v konaní pred všeobecným súdom vznikne dôvodná pochybnosť o správnej aplikácii únijného práva, je povinnosťou konajúceho súdu riadne sa s ňou vysporiadať, prípadne predložiť prejudiciálnu otázku podľa čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, resp. podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (tzv. doktrína CILFIT – pozri rozsudok Súdného dvora vo veci 283/81 Srl CILFIT a Lanificio di Gavardo v. Ministerstvo zdravotníctva zo 6. 10. 1982). V prejednávanej veci sa však so zásadnou, jasne formulovanou námietkou sťažovateľky, a síce s argumentáciou, že miera tvorivosti vyžadovaná tradičnou doktrínou nie je v súlade s úijným právom, konajúce súdy nijako nevysporiadali.

33. Ako už bolo povedané (pozri bod 27 odôvodnenia nálezu ústavného súdu) základné právo účastníka konania na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy zahŕňa nielen povinnosť ústavne súladnej interpretácie použitej právnej úpravy, ale v prípade prieniku s úijným právom, aj povinnosť eurokonformného výkladu. Vo veci sťažovateľky však krajský súd aplikujúci príslušné ustanovenia autorského zákona na signalizujúcu nekompatibilitu tradičnej doktríny s aktuálnou judikatúrou Súdného dvora nijako nereflektoval a na požiadavku vyvinúť maximálne možné úsilie o správne uplatnenie práva Európskej únie rezignoval. Uvedený postup krajského súdu ústavný súd kvalifikuje ako

porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

34. Za druhý zásadný moment posudzovanej veci považuje ústavný súd okolnosti týkajúce sa nevykonania dôkazu navrhovaného sťažovateľkou, a síce dôkazu o rozsahu monitoringu novinových článkov, ktorý mal byť poskytovaný klientom odporcu. Ústavný súd na tomto mieste opäť poukazuje na únijný rozmer právnej veci sťažovateľky, ktorý implikuje povinnosť konajúceho súdu postupovať a vykladať relevantné procesné ustanovenia týkajúce sa postupu dokazovania a s ním súvisiacej otázky znášania dôkazného bremena súladne s únijnými normami. V tomto smere ústavný súd poukazuje na obsah čl. 6 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (ďalej len „smernica 2004/48/ES“), podľa ktorého „Členské štáty zabezpečia, aby na návrh účastníka, ktorý predložil dostatočne dostupný dôkazný materiál postačujúci na podloženie jeho nárokov a ktorý označil dôkazy na podloženie týchto nárokov, ktoré sa nachádzajú v držbe protistrany, príslušné súdne orgány mohli nariadiť, aby druhý účastník taký dôkaz predložil, pokiaľ tým nie je dotknutá ochrana dôverných informácií. Na účely tohto odseku môžu štáty stanoviť, aby primeranú vzorku značného počtu kópii diela alebo iného chráneného predmetu príslušné súdne orgány považovali za dostatočný dôkaz.“ V nadväznosti na to treba spomenúť aj požiadavku zakotvenú v

1. 3 smernice 2004/48/ES, podľa ktorej „opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť účinné, primerané a odradzujúce“, ako aj judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej odmietnutie poskytnúť relevantné informácie, hoci aj zaťažené obchodným tajomstvom, môže predstavovať zásah do práva na efektívnu ochranu (pozri rozhodnutie *Coty Germany C-580/13*).

35. V sťažovateľkinej veci boli konajúce súdy povinné reflektovať v procese dokazovania na obsah citovaných článkov smernice 2004/48/ES (pozri bod 34 odôvodnenia nálezu ústavného súdu), ktoré zaväzujú vnútroštátny súd k vytvoreniu reálnych predpokladov účinnej ochrany práv duševného vlastníctva. Aplikované procesné ustanovenia vnútroštátneho práva bolo preto potrebné vykladať tak, aby mohli byť použité v súlade s cieľmi tejto smernice.

36. V označených súvislostiach chce ústavný súd pripomenúť aj zásadu rovnosti zbraní, ktorú Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zahŕňa do širšieho konceptu práva na spravodlivý proces a ktorej podstata spočíva v požiadavke, aby každá zo strán konania mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju z pohľadu konania ako celku podstatným spôsobom neznevýhodňujú oproti druhej strane (pozri napr. Nideröst – Huber v. Švajčiarsko, rozsudok z 18. 2. 1997; Foucher v. Francúzsko, rozsudok z 18. 3. 1997). Cieľom princípu rovnosti zbraní je dosiahnutie „spravodlivej rovnováhy“ medzi stranami sporu (pozri rozsudok ESLP: Dombo Beheer B.V. v. Holandsko, rozsudok z 27. 10. 1993), kde ústavný súd upozorňuje, že judikatúra ESLP považuje uvalenie nerealistického bremena na jednu zo strán za porušenie tejto zásady.

37. Na rešpektovanie označených požiadaviek v procese dokazovania reaguje aj judikačná prax všeobecných súdov, ktorá odkazuje na tzv. vysvetľovaciu povinnosť protistrany v situáciách informačného deficitu na strane účastníka konania, ktorý nie je objektívne spôsobilý znášať dôkazné bremeno (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2M Cdo 5/2005 a sp. zn. 3 Cdo 2/2016).

38. Vo veci sťažovateľky krajský súd zaujal stanovisko, v ktorom sa ako odvolací súd stotožnil s postupom okresného súdu, ktorý odmietol vykonať sťažovateľkou navrhovaný dôkaz o rozsahu celkovej distribúcie článkov (uverejnených v denníku vydávanom sťažovateľkou) klientom odporcu s odôvodnením, že „*nejde o dôkazy, ktoré by nemohol bez svojej viny predložiť*“ a že „*nie je súladné s rovným postavením účastníkov konania žiadať od odporcu, aby produkoval dôkazy, pokiaľ ide o tvrdenia navrhovateľa*“. Ústavný súd je toho názoru, že je logicky nespochybniteľné, že sťažovateľka nemohla mať vedomosť o tom, aký reálny rozsah mal monitoring médií, ktorý poskytoval odporca všetkým svojim klientom. Nebolo preto v reálnej dispozícii sťažovateľky presne označiť všetky konkrétne články, ktoré odporca potenciálne skopíroval a zahrnul do poskytovaného monitoringu. Ako poskytovateľ predmetnej služby mal naopak túto vedomosť práve odporca. Sťažovateľka sa ocitla bez vlastnej viny v situácii, keď nemala objektívnu možnosť relevantné informácie konajúcemu súdu poskytnúť, pričom rámcovo navrhla ako informačnú núdzu preklenúť, a to tým, že poukázala na odporcu, ktorý z podstaty veci

predmetnými informáciami disponoval. Konajúci súd však napriek uvedeným okolnostiam náležite zdôvodnenú a opodstatnenú požiadavku sťažovateľky ignoroval a spravodlivú rovnováhu medzi oboma stranami sporu nezabezpečil. Ústavný súd kvalifikuje označený postup konajúcich súdov, resp. postup krajského súdu, ktorý v odvolacom stupni nezjednal požadovanú nápravu ako porušenie princípu rovnosti zbraní, zároveň odporujúci požiadavkám citovaného čl. 3 a 6 smernice 2004/48/ES a teda znamenajúci porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

39. Sťažovateľka uplatnila v sťažnosti aj námietku porušenia základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a na výsledky tvorivej duševnej činnosti podľa čl. 43 ústavy, ako aj práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústava vo svojom čl. 43 ods. 1 vytvára rámec pre slobodu vedeckého bádania a umenia. Na rozdiel od zahraničných úprav, ale aj federálnej Listiny systematika v ústave jasne a progresívne vyjadruje silné puto medzi ochranou práv na výsledky tvorivej duševnej činnosti a slobodou vedeckého bádania a ochranou kultúrneho dedičstva. Ústava tak zaväzuje štát, aby pre realizovanie slobody vedeckého a umeleckého bádania vytváral vynálezcom a tvorcom určité materiálne podmienky. A to tak, že im bude v spoločenskom záujme prenechávať rôzne práva k výsledkom ich tvorivej duševnej činnosti. Je na štáte, ako zhmotní tento záväzok. Autorské právo je len jedným z možných spôsobov. Akákoľvek poskytnutá ochrana v každom prípade nie je cieľom osebe, ale len prostriedkom k spoločenskému účelu napredovania vedy a umenia (pozri II. ÚS 647/2014). Majetkové práva poskytnuté na účely napredovania vedy a umenia podľa čl. 43 ústavy následne podliehajú vo vopred ustanovených podústavných kontúrach aj ústavnoprávnej ochrane majetku podľa čl. 20 ústavy, resp. čl. 1 dodatkového protokolu (ESLP: Dima v. Rumunsko, 58472/00, Balan v. Moldavsko, 19247/03, Ashby Donald a ďalší v. Francúzsko, 36769/08; Neij a Sunde Kolmisoppi v. Švédsko, 40397/12).

40. Keďže krajský súd, ako už bolo povedané v bode 33 a 38 odôvodnenia tohto nálezu, predpoklady účinnej ochrany sťažovateľkou uplatňovaných práv duševného vlastníctva nevytvoril, došlo podľa názoru ústavného súdu k porušeniu základných práv

sťažovateľky zaručených čl. 20 a čl. 43 ústavy, ako aj jej práva zaručeného čl. 1 dodatkového protokolu.

41. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané pochybenie konajúcich súdov, ktoré videla v ich nevysporiadaní sa so závermi expertných znaleckých posudkov predložených sťažovateľkou pre účely zodpovedania otázky o naplnení prvku tvorivosti u jednotlivých článkov, v uvedenom smere sa ústavný súd s argumentáciou sťažovateľky nestotožnil. Ústavný súd je totiž toho názoru, že splnenie pojmových znakov diela je primárne otázkou právnou, ktorej posúdenie prislúcha súdu a ktorá je tak vylúčená z odborného posúdenia znalcom. Z uvedeného vyplýva, že konajúci súd nemôže byť znaleckým posudkom vo veci posúdenia autorskoprávnej ochrany viazaný (pozri II. ÚS 647/2014).

III.

42. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti a svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím boli porušené práva alebo slobody, takéto rozhodnutie zruší. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie. Keďže ústavný súd konštatoval porušenie označených základných práv sťažovateľky zaručených čl. 20, čl. 43 a čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, tak ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, v zmysle § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

43. Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie zruší a vráti vec na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť, v tomto konaní je pritom viazaný právnym názorom ústavného súdu vyslovenom v jeho rozhodnutí.

44. S odkazom na citované ustanovenie § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde bude úlohou krajského súdu náležite sa vysporiadať s nastolenou otázkou súladnosti tradičnej doktríny, ktorá bola vo veci sťažovateľky aplikovaná s únijským právom, prípadne sa obrátiť na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a zistiť do akej miery je označená doktrína regulujúca výklad ustanovení § 7 ods. 1

autorského zákona, resp. ustanovení § 3 ods. 1 zákona č. 185/2015 súladná s právom Európskej únie. Aplikovanie správneho prahu tvorivosti je pre vec sťažovateľky zásadné. Je preto potrebné zistiť, či nie je v rozpore s článkom 2 písm. a) Smernice 2001/29/ES, ak právo členského štátu vyžaduje pre novinové články ako literárne diela s priznanou autorskoprávnou ochranou, aby boli „*individuálnym a neopakovateľným výtvorom*“, a teda „*výsledkom tvorivosti nezameniteľného osobitného rázu závislej od individuálnych osobných vlastností autora, bez ktorých by výsledok vôbec nevznikol*“. V prípade pozitívnej odpovede je potom nutné zistiť, aký prah tvorivosti má vnútroštátne právo pre novinové články s autorskoprávnou ochranou podľa čl. 2 písm. a) Smernice 2001/29/ES vyžadovať.

45. Takisto v súvislosti s otázkou definovania kvalifikačných kritérií diela v zmysle ustanovení § 7 ods. 1 autorského zákona v spojení s otázkou možného vylúčenia ochrany novinového článku z dôvodu povahy dennej správy podľa § 7 ods. 3 autorského zákona považuje ústavný súd za potrebné upriamiť pozornosť na svoju judikatúru. V zmysle tejto judikatúry je totiž potrebné príslušné ustanovenia autorského zákona, teda ustanovenia § 7 ods. 3 autorského zákona vykladať vo svetle čl. 2 ods. 8 Bernského dohovoru o ochrane literárnych a umeleckých diel (ďalej len „Bernský dohovor“), ktorý ustanovuje, že „ochrana... sa nevzťahuje na denné správy ani na rozličné skutočnosti, ktoré majú povahu iba tlačových informácií“. Cieľom tohto ustanovenia nie je vylúčiť inak autorskoprávne chránené predmety z ochrany, ale len zdôrazniť povahu predmetov, ktoré sa pod túto ochranu nekvalifikujú. Aj diela obsahujúce denné správy sú tak predmetom autorskoprávnej ochrany, ak spĺňajú podmienky na jej nadobudnutie vo vnútroštátnom práve. Aj preto literatúra o čl. 2 ods. 8 Bernského dohovoru zvykne hovoriť aj ako o tzv. „nepravom obmedzení“ (Manfred, Rehbinder, Nachrichten als Sprachwerke, Zeitschrift für Urheber und Medienrecht, 2000, č. 1, s. 2). Znamená to, že aj ustanovenia § 7 ods. 3 autorského zákona treba v rámci čl. 2 ods. 8 Bernského dohovoru vykladať napriek negatívnej formulácii („ustanovenia tohto zákona sa nevzťahujú“) tak, že pojem denné správy zahŕňa len vyjadrenie informácií v takej forme, ktorá sa nekvalifikovala pod autorskoprávnou ochranu podľa § 7 ods. 1 autorského zákona (pozri II. ÚS 647/2014).

46. Napokon s odkazom na citované ustanovenie § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ústavný súd dodáva, že únijný rozmer posudzovanej veci nemožno opomenúť ani pri použití

ustanovení týkajících sa tzv. spravodajskej licencie (§ 33 ods. 1 autorského zákona, resp. § 39 zákona č. 185/2005). Aj tieto dotknuté ustanovenia, ktoré boli vo veci sťažovateľky konajúcimi súdmi aplikované, totiž predstavujú transpozíciu úijného práva, konkrétne článku 5 ods. 3 písm. c) Smernice 2001/29/ES, a preto je potrebné interpretovať ich eurokonformne, teda v súlade s citovaným článkom dotknutej smernice.

47. Sťažovateľka v sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €, kde dôvodila závažným porušením jej označených práv majúcich podľa vyjadrenia sťažovateľky procesnoprávnu i hmotnoprávnu povahu. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Ústavný súd pri rozhodovaní otázky priznania finančného zadosťučinenia aplikoval zásadu spravodlivosti, zohľadnil konkrétne okolnosti prípadu a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou. Vyslovenie porušenia garantovaných práv sťažovateľky rozhodnutím krajského súdu, zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie predstavujú vo svojom súhrne podľa názoru ústavného súdu dostatočné zavŕšenie poskytnutej ústavnoprávnej ochrany a vytvárajú reálny predpoklad i pre garantovanie ústavne konformnej ochrany práv sťažovateľky v ďalšom konaní pred všeobecnými súdmi, preto jej požadované primerané finančné zadosťučinenie nepriznal.

48. Sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadala, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktorých výšku špecifikovala sumou 787,12 €. Pri stanovení výšky priznanej náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľky vychádzal ústavný súd z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) s tým, že predmet konania pred ústavným súdom (konanie o sťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy) je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadosťučinením alebo s hodnotou predmetu

28

sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 129/03, III. ÚS 11/05, III. ÚS 142/06). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2014 v konaní pred ústavným súdom sa určí ako 1/6 z výpočtového základu (t. j. zo sumy 804 €), čo predstavuje sumu 134 € a hodnota režijného paušálu sumu 8,04 €.

49. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia sťažovateľky, podanie sťažnosti), čo celkovo predstavuje sumu 268 €. K tomu bolo potrebné pripočítať dvakrát režijný paušál v celkovej sume 16,08 €, čo predstavuje celkovú sumu 284,08 €. Trovy konania je povinný zaplatiť sťažovateľke krajský súd na účet jej právneho zástupcu.

50. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2017